

Notitie:

Uitleg Regeling Verlaagd Tarief (De Postcoderoosregeling)

Bestemd voor iedereen die geen of onvoldoende elektriciteit op eigen dak kan/wil opwekken, maar dit collectief samen met anderen op een ander dak of in het vrije veld wil doen.

1. Inleiding

Collectieve opwekking van elektriciteit kan met de Regeling Verlaagd Tarief (RVT) ook wel de Postcoderoosregeling genoemd. De term verlaagd tarief slaat op verlaging van de energiebelasting die wordt geheven op elektriciteit. In deze notitie wordt de Regeling Verlaagd Tarief bij collectieve opwekking (vanaf 1-1-2014 geldig) toegelicht. Zie ook www.hieropgewekt.nl/kennis/verlaagd-tarief/de-regeling-het-kort welke mede als bron voor deze notitie gebruikt is.

Hoewel de RVT van toepassing is voor alle vormen van duurzaam opgewekte elektriciteit (zon, wind, water en biomassa) beperken we ons in deze notitie tot zon.

Om gebruik te kunnen maken van de RVT dien je als rechtspersoon een coöperatie te zijn, dit is een harde voorwaarde. In de praktijk betekent dit dat je in het algemeen een aparte coöperatie voor projecten in dit kader moet oprichten. Een algemene energiecoöperatie voldoet vaak niet aan één van de belangrijkste voorwaarden, namelijk dat er een ledenovereenkomst moet zijn met mensen die lid worden om gebruik te maken van de RVT. Behalve coöperaties kunnen ook Verenigingen van Eigenaren (VvE's) gebruik maken van de regeling. Als postcoderooscoöperatie kun je meerdere projecten uitvoeren in verschillende postcoderoosgebieden.

Leden van coöperaties en VvE's komen in aanmerking voor een korting van de energiebelasting (EB). Was er bij aanvang van de regeling sprake van een korting van 7,5 cent/kWh voor een periode van 10 jaar, per 1-1-2016 is er een aanpassing van het tarief van de eerste belastingschijf voor de elektriciteit tot nihil voor de gezamenlijk opgewekte hernieuwbare energie voor een periode van 15 jaar. Deze regeling geldt voor kleinverbruikers, die samen eigenaar zijn van een productie-installatie en die in het zogenaamde postcoderoosgebied van deze productie-installatie wonen en/of hun bedrijf hebben.

Een postcoderoosgebied bestaat uit alle adressen met dezelfde postcode van 4 cijfers. Een postcoderoos bestaat uit het postcoderoosgebied dat als middelpunt is gekozen met alle omliggende postcodes van 4 cijfers die aan dit middelpunt grenzen. Vanaf 1 januari 2016 mag de productielocatie in elk van de postcodes van 4 cijfers gevestigd worden. Door het middelpunt van de roos slim te kiezen kan vaak een veel groter aantal mensen gebruik maken van een productielocatie.

De verlaging van het tarief van de eerste schijf tot nihil wordt toegepast op de persoonlijke energierekening van de leden, tot het eigen verbruik (maximaal 10.000 kWh per jaar). Leden krijgen met deze regeling een lagere energierekening (dit noemen we de directe opbrengsten) en de coöperatie heeft o.a. inkomsten van de verkochte stroom (de indirecte opbrengsten).

De postcoderoosregeling is in eerste instantie ontwikkeld voor mensen die geen zonnepanelen op hun eigen dak konden of wilden plaatsen. Zij moesten net als mensen met eigen zonnepanelen, ook kunnen profiteren van het salderen. Daarbij werd uitgegaan van het feit dat mensen zelf investeerden in de zonnepanelen die op het dak van een ander geplaatst werden.

Inmiddels zijn er naast dit "traditionele" model ook andere vormen ontstaan. Hierbij wordt in meer of mindere mate geïnvesteerd met vreemd geld via een bank, het Energiefonds Overijssel of een lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten met garantstelling van de gemeente.

Ook landelijk houden zich hier een aantal partijen mee bezig. Voor een lokaal initiatief blijft altijd van belang om zelf te bepalen in hoeverre mensen met een project mee gaan doen als dit landelijk of door anderen getrokken wordt, in verhouding met een actieve inbreng vanuit de eigen coöperatie.

N.B.: Voor de verschillende definities en begrippen zie hoofdstuk 11 van deze notitie.

2. Waarom deze regeling?

De overheid wil met de RVT lokale duurzame opwekking van elektriciteit stimuleren. Achterliggend idee van de overheid is dat daarmee niet alleen een bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling voor de opwekking van duurzame energie, maar ook aan een groter draagvlak, want burgers worden immers zelf producent. Bovendien zorgt de regeling voor energiebewustzijn, waardoor burgers veelal aan de slag gaan met energiebesparing. In de toekomst leidt de regeling mogelijk tot minder netgebruik, omdat minder transport van elektriciteit nodig is en de elektriciteit binnen het postcodegebied afgezet kan worden. Tot 2014 konden alleen burgers en bedrijven, die op eigen terrein/dak duurzame elektriciteit opwekken, gebruik maken van het voordeel van de energiebelasting: het zogenaamde 'saldere[n]'. Daardoor hebben al heel veel particulieren en bedrijven met een aansluiting voor kleinverbruik zonnepanelen op hun eigen dak geplaatst.

De overheid garandeert deze verlaging van de energiebelasting voor een periode van 15 jaar. Omdat sinds 1-1-2016 de volledige energiebelasting onder de regeling valt, is alleen de hoogte van de energiebelasting (inclusief btw) een variabele component.

Met deze regeling maakt de overheid lokale duurzame opwekking van elektriciteit ook mogelijk voor burgers en bedrijven (met kleinverbruik):

- * zónder een geschikt eigen dak of terrein;
- * met onvoldoende ruimte op eigen dak of terrein om hun eigen verbruik op te wekken;
- * die zelf geen zonnepanelen op hun eigen dak of terrein willen plaatsen.

Zonnepanelen op uw eigen dak, maar is dat genoeg?

Zonnepanelen in een collectief

Voor alle drie hierboven genoemde groepen kleinverbruikers is de RVT een alternatief om samen elektriciteit voor eigen verbruik op te wekken. Overigens is het aandeel van bedrijven gelimiteerd op een deelname van maximaal 10.000 kWh en het aandeel van een bedrijven vastgesteld op maximaal 20 % van de investering in een project.

De RVT is een alternatief voor de salderingsregeling voor zonnepanelen op eigen dak. Momenteel vindt er een evaluatie van deze regeling plaats. De verwachting is dat er over een aantal jaren een vervanging komt van de huidige salderingsregeling.

Er zijn verschillende modellen om deze regeling toe te passen. Een coöperatie of VvE kan daarbij gebruik maken van de opgedane kennis en ervaring van al eerder uitgevoerde projecten, zowel in Overijssel als daarbuiten. Informatie is te verkrijgen via Hier Opgewekt <https://www.hieropgewekt.nl/regeling-verlaagd-tarief-postcoderoosregeling> en via de Kennisbank Overijssel <http://www.natuurenmilieuoverijssel.nl/zon/>. In Overijssel kunt u bovendien subsidie aanvragen bij de provincie Overijssel voor de uitvoering van een project en kunt u voor begeleiding en ontwikkeling van uw project gebruik maken van de ondersteuning door één van de door de provincie aangestelde initiatievenmakelaars, verenigd in IM@Overijssel.

3. Welke rechtspersonen komen in aanmerking voor de Regeling Verlaagd Tarief?

Coöperaties en VvE's. Het betreft hier doorgaans een groep mensen die zich rondom een productie-installatie hebben georganiseerd. Waar in de teksten in www.hieropgewekt.nl/kennis/verlaagd-tarief/de-regeling-het-kort

'coöperatie' is genoemd, wordt daaronder mede verstaan een VvE. De coöperatie moet aan een aantal eisen voldoen. Wellicht ten overvloede, de toepassing RVT verloopt altijd via de energierekening van de leden en nooit rechtstreeks via de coöperatie of VvE. Om in aanmerking te komen voor de regeling dient de coöperatie een aanwijzing te hebben van de Belastingdienst.

4. Wie kan profiteren van de Regeling Verlaagd Tarief?

Het verlaagde tarief is bedoeld voor leden (particulieren en bedrijven) van een coöperatie die gevestigd zijn in de postcoderoos. De regeling geldt ook voor leden van VvE's met een eigen productie-installatie, mits deze is geplaatst op het gebouw of op de grond van de betreffende VvE. Per 1-1-2015 kunnen ook bedrijven lid worden van een coöperatie en in aanmerking komen voor deze korting. Ook over het eerste tariefschijf van de belasting. Deze aanpassing geldt met terugwerkende kracht tot 1-1-2014. Zoals eerder aangegeven is het verbruik voor iedereen gelimiteerd tot 10.000 kWh (overeenkomend met de 1^e schijf van de energiebelasting) en bedrijven mogen voor 20% van de investering deel uitmaken van het project.

Theoretisch zouden dus 5 ondernemers een eigen coöperatie voor de postcoderoosregeling op kunnen zetten door elk 20 % te investeren. Een dergelijke constructie ligt echter niet voor de hand omdat men elk voor 10.000 kWh kan meedoen en daarmee maximaal 50.000 kWh kan opwekken, ofwel in totaal circa 200 panelen voor 5 bedrijven.

5. Hoe werkt de verrekening van de energiebelasting in de praktijk?

We behandelen hierbij de tot dusver meest toegepaste variant dat de leden zelf investeren in de installatie. Inmiddels zijn er ook andere varianten ontstaan, waarbij mensen maar een gering deel zelf hoeven te investeren. Hierdoor kunnen ook mensen met lage inkomens en mensen die niet kunnen of willen investeren deelnemen. Deze varianten maken gebruik van Vreemd Vermogen en de hefboomwerking zoals die ook voor wind vaak wordt toegepast. Deze varianten zijn complex en behandelen we hier niet.

Kleinverbruikers investeren via een coöperatie of VvE in een duurzame elektriciteitsinstallatie. De opgewekte energie wordt door de coöperatie/VvE verkocht aan een energieleverancier naar keuze. De deelnemende kleinverbruikers krijgen de korting op de energiebelasting verrekend op hun eigen energierekening. Deze korting is prijspeil 1-1-2017 € 0,1226 voor iedere kWh aan opwekking.

Met elk lid dient door de coöperatie een ledenovereenkomst te worden afgesloten.

Om deze korting door te kunnen voeren, heeft de energieleverancier een aantal gegevens nodig van de coöperatie om het aan het lid toegerekende aandeel opgewekte stroom uit een productie-installatie toe te kennen. De coöperatie is verantwoordelijk voor deze toerekening en geeft dat aan de energieleveranciers door via een ledenverklaring. Op basis van deze informatie passen de energieleveranciers het verlaagd tarief toe. Overigens zijn energieleveranciers niet verplicht om de RVT toe te passen. Elke coöperatie dient haar leden erop te wijzen dat deze zelf moeten nagaan of hun eigen energieleverancier de regeling toepast. Indien dit niet het geval is, dient een lid van energieleverancier te wisselen om alsnog gebruik te kunnen maken. Dit zou de energieleverancier kunnen zijn met wie de coöperatie een overeenkomst voor de levering is aangegaan. De keuze daarvoor ligt echter bij het lid.

Een mogelijk resultaat van de directe opbrengsten volgens de standaard aanpak voor het lid is het onderstaande (*dit is een voorbeeld, per project zal een eigen businesscase moeten worden gemaakt*):

- Deelname 8 zonnepanelen/participaties (€ 275,-/paneel exclusief btw)	€ 2.200	éénmalig
- 250 kWh opwekking per paneel x € 0,1226 korting EB (€ 30,65/paneel)	€ 246	per jaar (15 jaar lang)
- Indirecte opbrengsten, wederverkoop elektriciteit, vergoedingen, vastrecht		PM
- Kosten lidmaatschap, contributie en verrekening van de regeling		PM

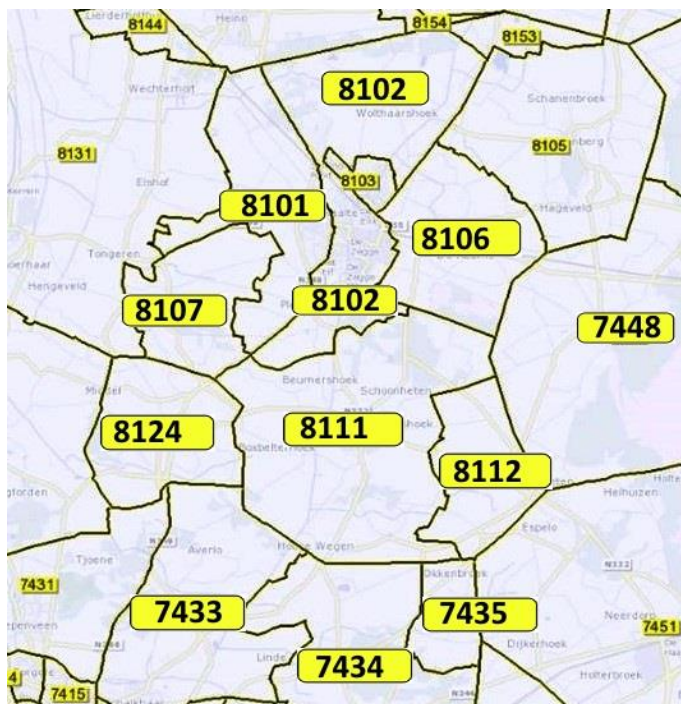
De indirecte opbrengsten zijn vooraf lastig in te schatten en afhankelijk van de door de coöperatie/leden te kiezen aanpak/model, maar is ook afhankelijk van inzet en enthousiasme van het bestuur van de coöperatie en de leden. Een terugverdientijd van onder de 10 jaar is in potentie mogelijk.

De leden kunnen ervoor kiezen om de indirecte opbrengsten na aftrek van de kosten van de coöperatie aan de leden uit te keren, maar de opbrengsten kunnen ook gebruikt worden voor een gezamenlijk sociaal doel binnen de eigen gemeenschap. Denk bijvoorbeeld aan de oprichting van een Dorpsfonds voor sociale activiteiten, het behoud van een buurthuis. Maar ook aan de collectieve inkoop van isolatiemateriaal of apparatuur.

6. Wat is een Postcoderoos?

De Postcoderoos werd aanvankelijk (1-1 2014) bepaald door het postcodegebied waarin de productie-installatie ligt. De roos was het postcodegebied waarin de productie-installatie ligt, plus de direct daaraan grenzende postcodegebieden (gebieden waarin alle postcodes dezelfde vier cijfers hebben). Ook postcodegebieden die alleen raken met een 'punt' (bijvoorbeeld in een 'meerpostcodenpunt') horen bij de Postcoderoos. Per 1 januari 2016 is het begrip Postcoderoos verruimd. De installatie hoeft zich niet meer in het midden van de roos te bevinden, maar mag ook in één van de 'blaadjes' liggen. Dit maakt het voor coöperaties mogelijk om ook locaties voor opwekking in de randen van de roos te benutten (in de wandelgangen wordt gesproken over de postcoderups). Leden kunnen profiteren van de korting als ze in de roos/rups van de productie-installatie wonen of hun bedrijf hebben. Door het middelpunt van de roos slim te kiezen, kunnen vaak meer mensen deelnemen.

Via www.energieinbeeld.nl/ (gebruikersnaam: Nederland en wachtwoord: Nederland) krijg je inzicht in het aantal aansluitingen per postcodegebied. In het onderstaande voorbeeld is gekozen voor het postcodegebied 8011 als middelpunt en vormen de postcodes 8111 (Heeten), 8112, 7448, 8106, 8102, 8101, 8107, 8124, 7433, 7434 en 7435 samen een roos. De productie-installatie kan op iedere willekeurige plaats binnen dit gebied zijn gesitueerd. Zoals uit het overzicht blijkt ligt de roos in meerdere gemeenten en valt een deel van Raalte (de postcodes 8103, 8105, 8141, 8144 en 8055) buiten deze roos. Deze kunnen in dit voorbeeld niet deelnemen. Zou je bijvoorbeeld 8102 als middelpunt kiezen, dan de postcodes 8102, 8101, 8103, 8105, 8106, 8107 en 8111 in Raalte meedoen en 8141, 8153 en 8154 in Heino en rond Lemelerveld meedoen. In dit laatste voorbeeld kan dus alleen 8112 in Raalte niet meedoen. Het zonnepark zou in beide gevallen in 8111 gevestigd kunnen worden. Hieronder dus het kaartje en het overzicht met als middelpunt 8111.

Het aantal particuliere aansluitingen rondom postcode 8111 is het onderstaande. Het aantal zakelijke aansluitingen is ca. 4.000.

Postcode	Gemeente	Dorp	Aansluitingen
8111	Raalte	Heeten	1015
8101	Raalte	Raalte	2198
8102	Raalte	Raalte	2694
8106	Raalte	Mariënheem	405
8107	Raalte	Broekland	320
8112	Raalte	Nieuw-Heeten	326
7448	Hellendoorn	Haarle	590
8124	Olst-Wijhe	Wesepe	310
7433	Deventer	Schalkhaar	1430
7434	Deventer	Lettele	310
7435	Deventer	Okkenbroek	110
			9708

7. Wie kunnen er meedoen?

Iedere groep gebruikers van elektriciteit (particulieren en bedrijven met een kleinverbruik aansluiting tot 3x80 ampère) die de beschikking heeft over een groot dak of een stuk grond kan een coöperatie vormen en op die manier gebruik maken van de RVT. Voor plaatsing op een dak zijn bovendien in het algemeen geen vergunningen noodzakelijk. Om hier zekerheid over te krijgen dient er contact opgenomen te worden met de gemeente waar de productie-installatie wordt geplaatst. Voor het plaatsen van zonnepanelen op een stuk grond zijn er wel vergunningen nodig. Ook hiervoor dient er contact te worden opgenomen met de gemeente.

De regeling is ook interessant voor (sport)verenigingen en clubhuizen waarbij de leden in de buurt wonen. Zij (de leden van de coöperatie) kunnen bijdragen in een verlaging van de exploitatiekosten van hun vereniging/club door de zonnepanelen op het dak van de accommodatie te plaatsen en het deel van de indirecte opbrengsten dat overblijft na aftrek van de kosten ten goede te laten komen aan de vereniging. Voor de lange termijn is het een optie om het zonnepaneelensysteem na afloop van de termijn van 15 jaar 'om niet' over te dragen. De vereniging kan dan minimaal 10 jaar profiteren van de opbrengst van het systeem.

Huurders komen ook in aanmerking voor deze regeling, mits de huurder exclusief de energiekosten huurt. De huurder moet dus een zelfstandig afnemer zijn van elektriciteit. Het energiebedrijf levert in die situatie namelijk energie aan de huurder en kan daarmee het verlaagde tarief toepassen.

8. Kan er onbeperkt gebruik gemaakt worden van de regeling?

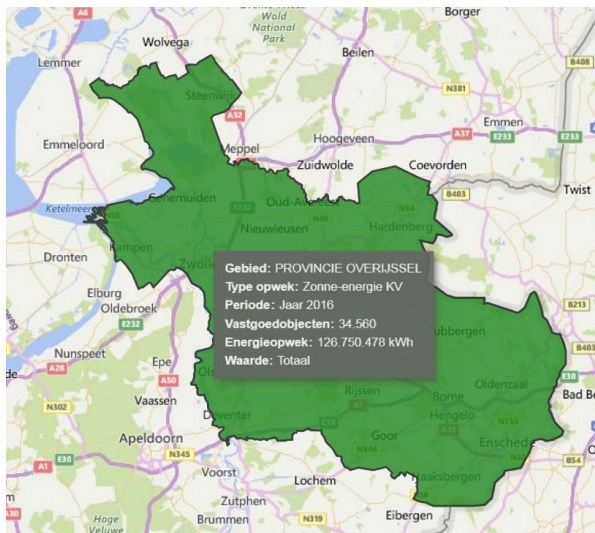
Deze regeling heeft alleen betrekking op elektriciteit voor het eigen gebruik én men moet een aansluiting voor kleinverbruik hebben (maximaal 3x80 ampère). Bedrijven met een grootverbruik aansluiting kunnen geen gebruik maken. Als particulieren voor meer willen instappen dan hun eigen gebruik, zal er dus niet over het gehele aandeel in de productie een korting op de energiebelasting gelden. Dat is voor een coöperatie en het lid dus heel onaantrekkelijk. Vandaar dat coöperaties om dat risico te vermijden vaak de deelname maximeren tot het eigen verbruik of tot 85-90 % daarvan. Bovendien beperkt de toepassing van het verlaagd tarief zich tot 10.000 kWh (de 1e schijf). Dit betekent dat een particulier/bedrijf (met kleinverbruik aansluiting) ook mee kan doen als hij een deel van zijn eigen verbruik saldeert via opwekking op zijn eigen dak, zolang het totaal van zijn eigen dak en zijn deelname in de postcoderoos maar minder is dan zijn eigen verbruik.

Tip – Iedereen met een kleinverbruik aansluiting kan tot maximaal 10.000 kWh deelnemen in een Postcoderoosproject, een gemiddeld huishouden van 4 personen verbruikt 4.000 tot 4.500 kWh per jaar. Als dit verbruik in zijn geheel of deels zelf wordt opgewekt met zonnepanelen, is er geen ruimte als men ook elektrisch wil koken of overstappen op het gebruik van een elektrische auto of (deels) elektrisch gaat verwarmen. In dat geval is er meer elektriciteit nodig. Het extra verbruik kunt u afdekken door deelname in een Postcoderoosproject.

9. Welke potentie hebben Postcoderoosprojecten in Overijssel?

De RVT biedt een (burger)initiatief de mogelijkheid om collectief duurzame energie (electriciteit) te gaan opwekken. De potentie in Overijssel hiervoor is groot.

Overijssel telt ca. 500.000 woningen. Als 50% van die woningen geen geschikt dak heeft voor de plaatsing van zonnepanelen of ze niet op eigen dak wil plaatsen, zijn dat 250.000 woningen. Daarnaast zijn er nog duizenden MKB-bedrijven (tot 250 medewerkers).

Op de afbeelding (links) staat de opwekking van zonne-energie in de provincie Overijssel. Zie www.energieinbeeld.nl. In 2016 is dit met meer dan 20% gegroeid tot bijna 127.000.000 kWh. Dit is geen exact cijfer, maar een indicatie. Het geeft een beeld. Het elektraverbruik in 2016 in Overijssel was ruim 5.100.000.000 kWh, 2,4% wordt opgewekt met zonne-energie. Er is nog een hele weg te gaan.

10. Opmerking

De prijzen, terugverdiertijden enz. in deze notitie zijn indicatief en afhankelijk van project- en locatie gebonden factoren. Mogelijke aansprakelijkheden n.a.v. wat is omschreven in deze notitie kunnen hieraan niet ontleed worden. We pretenderen ook niet volledig te zijn.

Zie deze notitie als een hulpmiddel om te komen tot de realisatie van duurzame opwekking via de Regeling Verlaagd Tarief.

11. Definities en Begrippen:

- **Coöperatie:** Coöperatie van Leden die gebruik maakt van de Regeling Verlaagd Tarief;
- **Energiebedrijf:** bedrijf dat energie levert aan kleinverbruikers op basis van een vergunning van de Autoriteit Consument & Markt (ACM);
- **Inleg:** het bedrag dat een Lid in de Coöperatie brengt;
- **Ledenovereenkomst:** de overeenkomst tussen het lid en de Coöperatie
- **Ledenrekening:** de rekening in de boeken van de Coöperatie, waarop het aandeel van elk Lid in het kapitaal van de Coöperatie wordt bijgehouden;
- **Ledenverklaring:** de jaarlijkse opgave door de Coöperatie aan de belastingdienst over het aandeel van elk Lid in de collectief opgewekte elektriciteit;
- **Lid:** een Lid van de Coöperatie;
- **Lidmaatschap:** alle rechten en verplichtingen van een Lid met de Coöperatie, die voortvloeien uit de Statuten en de Ledenovereenkomst;
- **Partijen:** de Coöperatie en het Lid gezamenlijk;
- **Postcodesysteem:** het postcodesysteem, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel j, van de Postwet 2009, dat wordt gebruikt door de verlener van de universele postdienst, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel g, van de Postwet 2009;
- **Postcodegebied:** een gebied waarbinnen de postcodes in het Postcodesysteem beginnen met hetzelfde getal van vier cijfers;
- **Postcoderoos:** een Postcodegebied, alsmede de direct aangrenzende Postcodegebieden;
- **Regeling Verlaagd Tarief:** de regeling op basis van de Wet belastingen op milieugrondslag (artikel 47 en 59a, 59b en 59c), de daarop gebaseerde Uitvoeringsregeling (artikel 19a en 19b) en het daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluit (artikel 21b), op basis waarvan kleinverbruikers die zich verenigen in een coöperatie, die investeert in productie van groene stroom in hun Postcoderoos 15 jaar lang over de eerste 10.000 kWh per jaar geen energiebelasting hoeven te betalen over hun aandeel in de via de coöperatie opgewekte groene stroom, ook wel aangeduid als postcoderoosregeling